

indifferente, og at derimod de virkelig kirkelige findede søgte — jeg har ikke faaet Tidenden, men jeg skrev det op — at kaffe sig selv deres egen Præst eller søgte deres kirkelige Behov tilfredsstillet andetsteds — saadan noget lignende var det i hvert Fald. Der mener jeg, at det ærede Medlem, selvfølgeligt uden, at ville det, kom til at udtale en ikke ringe Fornærmelse mod ikke saa Menneffer Landet over. For at blive i det lille Stift, som jeg er i, skal jeg nævne, at der er ingen Balgmenigheder i Lolland-Falsters Stift. Der er — lad os bruge et meget højt Tal — i det maaste 50 Sognebaandslødere, og der er en ganske ringe Indremissions Bæftelse, som slet ikke hører sig derved, at man holder sig borte fra den Præst, som er Præst i Sognet. Hvis det ærede Medlems Udtalelser passede, blev der virkelig ikke mange kirkelig findede Menneffer ovre i Lolland-Falsters Stift, men derimod en overordentlig stor Skare indifferentere Personer. Jeg skal hverken anklage eller forsvare det Stift, jeg bor i, men kun sige, at Udtalelsen, hvis den havde været rigtig velovervejet, vilde have været en Fornærmelse imod det. Jeg er paa det rene med, at den som med i det ærede Medlems Begejstring over den frivillige Bevægelse her hjemme, og jeg kan, naar jeg betragter den saaledes, udmærket godt undskyldte den. Jeg kan i øvrigt ikke forstaa, hvorfor der, naar man gaar til Bunds i Sagen, logisk skulde kunne hentes Beviser eller Vidnesbyrd derfor. Det ærede Medlem vil jo selvfølgelig ikke sigte Sognepræsterne selv for gennemgaende at være nogle daarligere Folk. Naar der altsaa i den vedkommende Præsts Sogn bor kirkelig interesserede Menneffer, vilde det dog være forbausende, om de ikke benyttede den gode Præst, de have, som Sognepræst, men absolut søgte ud til en eller anden Balgmenighed. Saa brugte det ærede Medlem i samme Begejstring et noget for stærkt Udtryk, idet han sagde, at Balgmenighederne vare i meget stærk Udvikling. Jeg havde nær sagt, at jeg vilde ønske, at det var Tilfældet, men jeg kan virkelig ikke sige andet end, at naar der nu saa mange Aar efter den Lovs Fremkomst er — ja jeg ved virkelig ikke Tallet rigtig, men lad os sige 12 og jeg tror ikke en Gang der er saa mange — 12 Balgmenigheder herhjemme, kan man just ikke kalde det en meget stærk Udvikling. Naar man tænker paa, at her er ca. 1,100 Sognefald saa er 11 Balgmenigheder just ikke nogen stærk Udvikling. Jeg vilde, fordi jeg i saa meget væsentligt er enig med det ærede Medlem for Bejle, ønske, at Udviklingen

havde været langt, langt stærkere, og haaber, at en kommende Tid maa føre en stærkere Udvikling med sig. — Maa jeg saa blot tilfaldt sige dette, at jeg vilde grumme meget ønske, at dette Forslag maa kunne føres igennem til Lov. Jeg for mit Vedkommende har nu antyd de Punkter, hvori jeg er enig med Loven og ogsaa de Punkter, hvori jeg er uenig med den. Naar hver for sig har en god Vilje, og der bliver arbejdet i Udvalget, skulde det dog være underligt, om der ikke skulde komme noget ud deraf. Jeg betragter ikke den højterede Ministers Udtalelser i Gaar som absolut uvillige, jeg er endogsaa mere tilbøjelig til at faa ud af disse Udtalelser noget om, at den højterede Minister er beredt til at forhandle om Sagen!

Bojsen: Udskillige for mig ikke lidet mærkelige Udtalelser, som faldt i Gaar, have foranlediget mig til at begære Ordet og nøde mig tillige til at blive noget vidtløftigere, end jeg ellers havde tænkt, og end jeg plejer at være. Mit første Indtryk af disse Udtalelser i Gaar saa vel fra Ministerbordet som fra højre Side her i Tinget, var det, at vi have aabenbart ladet Reformarbejdet hvile for længe her i Landet. Det er jo øjensynligt, at vi have staaet nærmere ved en Afgørelse af denne Sag paa et tidligere Trin, end vi staa nu. Det hele Arbejde, som har været gjort for at oplyse Folket og for ogsaa at søge at bringe Anskuelserne nærmere til hinanden, ophørte jo den Gang, den storpolitiske Konflikt optog alles Opmærksomhed, og idet Sagen siden har hvilet, gør det paa mig det Indtryk, at en stor Del af en Menneffealbers Arbejde paa dette Omraade er spildt, idet man øjensynlig, gentager jeg, er kommen hinanden fjernere end før. Den Gang Folketingsmand Berg i 1879 forelagde sit Forslag, som for øvrigt, med Undtagelse af Afsnittet om Præstegaardsjordene, var eller til Slutning blev enslydende med det her foreliggende, udtalte han, at det ved at have gennemgaaet denne Sags tidligere Historie slog ham med Forundring, at Rigsdagen virkelig i saa høj Grad havde savnet Forhandlingsevne, at det ikke havde været muligt for at komme ud over de Tvistepunkter, der havde ligget Partiernes imellem, og jeg giver ham fuldstændig Ret i denne Udtalelse. Det har været for længe, vi have ladet denne Sag hvile, og jeg vil anbefale, at dette Arbejde bliver genoptaget, thi der maa kunne vindes frem i alt Fald til de Standpunkter, som tidligere have været indtagne, og som have ligget hinanden saa nær, at kun rene Tilfældigheder have hindret, at man er naaet